

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	v
-----------------	---

DEEL I

DE GESLOTEN ENERGIEMARKT: EEN GEDECENTRALISEERD BELEID IN EEN UNITAIR KADER

1.	INLEIDING	3
2.	VERDELING VAN NUTSVOORZIENINGEN, EEN GEMEENTELIJKE TAAK?	5
2.1.	Elektriciteitsverdeling	5
2.1.1.	Openbare en private verlichting	5
2.1.2.	Eerste elektriciteitswet	8
2.1.3.	Territoriaal monopolie	10
2.2.	Aardgasverdeling	12
2.3.	Drinkwaterverdeling	13
2.3.1.	Algemeen	13
2.3.2.	Openbare hygiëne en openbaar domein	15
2.3.3.	Blijvend hygiëneprobleem	16
2.3.4.	Wet van 18 augustus 1907	17
2.3.5.	Nationale maatschappij der waterleidingen	18
2.3.6.	Intercommunale verenigingen	19
2.3.7.	Wet van 17 januari 1938	20
3.	GEMEENTELIJKE AUTONOMIE	22
3.1.	Beperkte wettelijke basis	22
3.2.	Algemene gemeentelijke bevoegdheid	22
3.3.	Grenzen van de algemene gemeentelijke bevoegdheid	25
3.3.1.	Doelgebonden bevoegdheid	25
3.3.2.	Relativiteit van de doelgebonden bevoegdheid	28
4.	PROBLEMATISCHE ONTSTAANSGESCHIEDENIS	36
4.1.	Verwarring over de contractuele relaties	36
4.2.	Verwarring over de gemeentelijke autonomie	37
4.3.	Belangrijke invloed op het Belgische rechtsdenken	38
5.	OPENBARE DIENST	40
5.1.	Inleiding	40
5.2.	Klassieke opvatting	41
5.3.	Rechtspraak	43

5.4.	Controverse	45
5.5.	Voorbeeld uit de Franse rechtsleer	47
5.5.1.	Sluitende definitie van “openbare dienst”?	47
5.5.2.	Organiek element	48
5.5.3.	Functioneel element	49
5.5.4.	Kringredenering	49
5.6.	Nutsvoorzieningen als openbare dienst	50
5.7.	Beginselen van de openbare dienst	51
5.7.1.	Soorten	51
5.7.2.	Beginsel van de benuttingsgelijkheid	52
5.7.3.	Beginsel van de veranderlijkheid	53
5.7.4.	Beginsel van de continuïteit	54
5.7.4.1.	Blijvend vervullen van de openbare taak	54
5.7.4.2.	Leveringsverplichting	55
5.7.4.3.	Uitvoeringsimmunititeit	58
5.7.4.3.1.	Principe	58
5.7.4.3.2.	Bescherming	59
5.7.4.3.3.	Toepassingsgebied	60
5.8.	Openbare dienst en de bevoegdheid van de raad van state	62
5.8.1.	Verskillende criteria	62
5.8.2.	Blijvende onduidelijkheid	67
5.8.2.1.	Private vennootschap vs administratieve overheid	67
5.8.2.2.	Administratieve overheid vs administratieve beslissing	68
5.8.3.	Gevolgen voor de openbare dienst	71
5.9.	Universele dienstverlening	71
5.9.1.	Crisis van de openbare dienst	71
5.9.2.	Crisis in vraag gesteld	73
5.9.3.	Universele dienst als “nieuwe manier van denken”?	75
5.9.3.1.	Historisch kader van de universele dienstverlening	75
5.9.3.2.	Oude doelstelling – nieuwe methode	78
5.10.	Problematisch begrip	80
5.10.1.	Politieke inhoud	80
5.10.2.	Terug naar het doel	82
5.11.	Openbare dienst en beleidsbevoegdheid	84
6.	BELEIDSBEVOEGDHEID	86
6.1.	Inleiding	86
6.2.	Grondwettelijke bevoegdheidsverdeling	87
6.3.	Bevoegdheidsoverdracht volgens de R.v.St., afdeling wetgeving	87
6.3.1.	Taak	87

6.3.2.	Basisprincipes van bevoegdheidstoewijzing	88
6.3.2.1.	Geen toewijzing buiten de uitvoerende macht om ..	88
6.3.2.2.	Enkel toewijzing van een welomschreven bevoegdheid	89
6.3.2.3.	Nuancering	90
6.3.3.	Functioneel gedecentraliseerde diensten	90
6.3.3.1.	Rechtstreekse beleidsparticipatie door de wetgever .	90
6.3.3.2.	Rechtstreekse beleidsparticipatie door de uitvoerende macht	92
6.3.3.3.	Onrechtstreekse beleidsparticipatie door de uitvoerende macht	93
6.3.4.	Principiële stellingname door de R.v.St. afdeling wetgeving .	94
6.4.	Bevoegdheidsoverdracht volgens het auditoraat van de R.V.ST.	96
6.4.1.	Verschil in uitgangspunt	96
6.4.2.	Fesocolab	97
6.4.3.	Streng uitgangspunt	98
6.4.4.	Nuancering	99
6.5.	Bevoegdheidsoverdracht volgens de R.v.St., afdeling administratie	100
6.5.1.	Gevestigde rechtspraak	100
6.5.2.	Intern reglementerende bevoegdheid	100
6.5.3.	Extern reglementerende bevoegdheid	103
6.6.	Bevoegdheidsoverdracht volgens het arbitragehof	109
6.7.	Bevoegdheidsoverdracht volgens het hof van cassatie	112
6.7.1.	Algemeen reglement van de N.M.B.S.	112
6.7.2.	Kritische benadering	115
6.8.	Problematische bevoegdheid	119
7.	OPEN BEGRIPPEN IN EEN GESLOTEN ENERGIEMARKT	121

DEEL II. DE BEVOEGDHEIDSVERDELING

1.	INLEIDING	129
2.	HISTORISCHE EVOLUTIE	131
2.1.	Bevoegdheidsverdeling in België	131
2.2.	Periode 1980-1988	132
2.3.	Vanaf 1988	134

3.	FEDERALE UITZONDERINGEN OP DE GEWESTELIJKE ENERGIEBEVOEGDHEDEN	138
3.1.	Nationaal uitrustingsprogramma in de elektriciteitssector .	138
3.2.	Kernbrandstofcyclus	139
3.3.	Grote infrastructuren voor de stockering van energie	141
3.4.	Vervoer van energie	141
3.5.	“Productie” van energie	142
3.5.1.	Omschrijving	142
3.5.2.	Productie van elektriciteit	143
3.6.	Tarieven	145
4.	GEWESTELIJKE ENERGIEBEVOEGDHEDEN	147
4.1.	Gewestelijke aspecten van het energiebeleid	147
4.2.	Elektriciteit	148
4.3.	Aardgas	151
4.3.1.	Distributie en vervoer	151
4.3.2.	Historiek	152
4.3.3.	Wet van 12 april 1965	153
4.3.4.	Samenloop B.W.H.I. (versie 1988) en de wet van 12 april 1965	155
4.3.5.	Evolutie van het begrip distributie	157
4.3.6.	Synthese	159
4.3.7.	Blijvende onzekerheid	160
4.4.	Aanwending van mijn gas en van gas afkomstig van hoogovens	162
4.5.	Netten voor warmtevoorziening op afstand	162
4.6.	Valorisatie van steenberg en	163
4.7.	Nieuwe energiebronnen, uitgezonderd de kernenergie ...	163
4.8.	Terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers	165
4.9.	Rationeel energiegebruik	165
4.10.	Internationale “gewestelijke” aspecten van het energiebeleid	168
5.	FEDERALE ENERGIEBEVOEGDHEDEN	170
6.	OVERLEGVERPLICHTING	171
6.1.	Federale verplichting	171
6.2.	Organisatie	173
7.	INFORMATIEVERPLICHTING	174

8.	BEVOEGDHEID INZAKE INFRASTRUCTUUR	175
9.	ANDERE RELEVANTE BELEIDSDOMEINEN	177
9.1.	Inleiding	177
9.2.	Economische en monetaire unie	177
9.3.	Exclusief federale bevoegdheden inzake economie	179
9.3.1.	Inleiding	179
9.3.2.	Prijsbeleid	180
9.3.2.1.	Algemeen	180
9.3.2.2.	Arbitragehof	182
9.3.2.2.1.	Algemene tarifaire maatregelen	182
9.3.2.2.2.	Gratis dienstverlening en richtprijzen ..	184
9.3.2.3.	Tarieven en energie	185
9.3.3.	Normalisatie en de productnormering	186
9.3.4.	Mededinging	188
9.3.5.	Arbeidsveiligheid	190
9.4.	Gewestelijke bevoegdheden	191
9.4.1.	Openbare wegenis	191
9.4.2.	Verenigingen van gemeenten	192
9.4.3.	Verbod op het verenigen van gemeenten	193
9.5.	Betwiste bevoegdheid: minimumlevering	194
10.	Vage begrippen en onduidelijke bevoegdheden	197

DEEL III. DE EUROPESE LIBERALISERING

1.	INLEIDING	205
2.	AANLOOP NAAR EEN EUROPEES ENERGIEBELEID ...	206
3.	EERSTE STAPPEN VAN DE COMMISSIE	209
4.	AANPASSING VAN HET VERDRAG	214
5.	EERSTE FASE VAN DE LIBERALISERING	215
5.1.	Prijstransparantie	215
5.2.	Doorvoer via hoofdnetten	216
5.2.1.	Basisprincipes	216
5.2.2.	Verplichtingen en controle	217
5.3.	Weinig ingrijpend karakter	218

6.	TERUGHOUDENDHEID VAN EUROPESE HOF VAN JUSTITIE	221
6.1.	Nationalisatie	221
6.2.	Exclusieve rechten	221
6.3.	Terug naar af	224
7.	TWEEDE FASE: LIBERALISERING VAN DE ELEKTRICITEITSMARKT	226
7.1.	Gemeenschappelijke markt(en)	226
7.2.	Algemene doelstelling	227
7.2.1.	Netwerkliberalisering	227
7.2.2.	Subsidiariteit met minimumvoorwaarden	229
7.2.2.1.	Bepaling van de verbruiksvolumes	229
7.2.2.2.	Bepaling van het verbruik	231
7.2.2.2.1.	Eenheid van locatie	231
7.2.2.2.2.	Cumuleren van aansluitingspunten ...	234
7.2.2.2.3.	Opnieuw subsidiariteit	235
7.3.	Marktwerving	235
7.3.1.	Functiescheiding	235
7.3.2.	Begrippenkader	236
7.3.3.	Productie	237
7.3.4.	Transmissienet	238
7.3.5.	Distributienet	239
7.3.6.	Ontvlechting	239
7.3.7.	Organisatie van de netwerktoegang	240
7.3.8.	Directe lijnen	242
7.3.9.	Onafhankelijke producenten en zelfopwekkers	243
7.3.10.	Openbare dienstverplichtingen	243
7.3.10.1.	Omschrijving	243
7.3.10.2.	Rol van de commissie	245
7.3.11.	Overgangsmaatregelen	247
7.3.12.	Wederkerigheid	249
7.4.	Geschillenbeslechting	250
7.5.	Groene stroom	251
7.5.1.	Elektriciteitsrichtlijn	251
7.5.2.	Preussenelektra	252
7.5.3.	Communautaire kaderregeling inzake staatssteun	253
7.5.4.	Richtlijn groene stroom	254
8.	TWEEDE FASE: LIBERALISERING VAN DE AARDGASMARKT	256
8.1.	Elektriciteit achterna	256

8.2.	Algemene doelstelling	257
8.2.1.	Netwerkliberalisering	257
8.2.2.	Subsidiariteit met minimumvereisten	258
8.3.	Marktwerking	260
8.3.1.	Transmissie, distributie en ontvlechting	260
8.3.2.	Organisatie van netwerktoegang en directe leidingen	260
8.3.3.	Openbare dienstverplichtingen	261
8.3.4.	Ing en opslag	262
8.3.5.	Upstream-leidingen	262
8.3.6.	Overgangsregeling	263
8.3.7.	Wederkerigheid en geschillenbeslechting	264
9.	DERDE FASE: CREATIE VAN EEN EFFICIËNTE MARKT .	265
9.1.	Liberalisering is een voortgaand proces	265
9.2.	Hinderpalen voor een verdere marktontwikkeling	265
9.3.	Voorstel tot wijziging van de richtlijnen	267
9.4.	Meer aandacht voor beleid	268
9.5.	Grensoverschrijdende elektriciteitshandel	269
9.6.	Liberalisering uitgesteld	269
9.7.	Gemeenschappelijke standpunten	270
10.	LIBERALISERING: EEN LANGE WEG MET VELE BOCHTEN	271
	DEEL IV. DE FEDERALE IMPLEMENTATIE	277
1.	INLEIDING	279
2.	WET VAN 10 MAART 1925	280
2.1.	Liberaliseringswet	280
2.2.	Productie	281
2.3.	Organisatie van de concurrentie	283
2.4.	Gebruik van de private eigendom	285
2.4.1.	Bijzondere rechten	285
2.4.2.	Precair karakter	286
2.5.	Probleemgerichte aanpak	287
3.	WET VAN 12 APRIL 1965	288
3.1.	Liberaliseringswet	288
3.2.	Vervoer	288

4.	PUNCTUELE MAATREGELEN	291
4.1.	Energieproductie	291
4.2.	Nationaal comité voor de energie	292
5.	CONTROLECOMITÉ VOOR DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS	293
5.1.	Ontstaan	293
5.2.	Taken	293
5.3.	Samenstelling	294
6.	GEMEENTELIJKE PARTICIPATIE IN ENERGIEBE- DRIJVEN	297
7.	EINDE VAN EEN TIJDPERK?	298
8.	LIBERALISERING VAN DE FEDERALE ELEKTRICITEITS- MARKT	299
8.1.	Inleiding	299
8.2.	Algemene doelstelling	300
8.3.	Begrippenkader	302
8.3.1.	Productieactiviteit	302
8.3.2.	Netwerkliberalisering	304
8.4.	Organisatie van de productie	305
8.4.1.	Vergunde activiteit	305
8.4.2.	Planning	306
8.4.3.	Productie-K.B.	307
8.4.3.1.	Toekenning en voorwaarden	307
8.4.3.2.	Wijziging en overdracht	310
8.4.3.3.	Intrekking en sancties	312
8.4.4.	Oproep tot productievergunningen	313
8.4.5.	Productie in de territoriale wateren	315
8.5.	Organisatie van het netbeheer	317
8.5.1.	Vergunde activiteit	317
8.5.1.1.	Beheer van het transmissienet	317
8.5.1.2.	Bevoegdheid over het distributienet	319
8.5.2.	Planning	320
8.5.3.	Structuur	321
8.6.	Organisatie van de levering	323
8.7.	Organisatie van de netwerktoegang	323
8.7.1.	Toegangsvoorwaarden	323
8.7.2.	Weigering van toegang	325
8.7.3.	Reciprociteit	326

8.8.	Tarifaire maatregelen	326
8.8.1.	Gebruik van het transmissienet	326
8.8.1.1.	Kosten voor de netgebruiker	326
8.8.1.2.	Inkomsten voor de TNB	328
8.8.1.3.	Geen volledige controle door de CREG	329
8.8.2.	Gebruik van het distributienet	330
8.8.2.1.	Federale regeling	330
8.8.2.2.	Conform tarificatie (federale) transmissienet	330
8.8.3.	Afname van elektriciteit	332
8.9.	Steun aan hernieuwbare energiebronnen	334
8.10.	Openbare dienstverplichtingen	335
8.10.1.	Bijkomende verplichtingen voor de elektriciteitssector	335
8.10.2.	Technische ODV	335
8.10.3.	Sociale ODV	336
8.10.4.	Bijkomende heffing maximumtarieven	337
8.11.	Federale parafiscaliteit	337
8.11.1.	Gemeentelijke inkomsten	337
8.11.2.	Bijkomende ODV	338
8.11.3.	Begrotingsfonds	338
8.12.	Organisatie van de objectiviteit en transparantie	338
8.13.	Organisatie van de directe lijnen	339
8.13.1.	Omschrijving	339
8.13.2.	Directe lijnen-K.B.	341
8.14.	Fiscale bepalingen	343
8.15.	Technisch reglement	343
8.15.1.	Meer dan louter technische bepalingen	343
8.15.2.	Organisatie van de fysische verbindingen	345
8.15.2.1.	Veelheid van begrippen	345
8.15.2.2.	Onduidelijke beheersstructuur	346
8.15.2.3.	Nieuwe verbindingen	349
8.15.2.3.1.	Voorafgaandelijke oriëntatiestudie	349
8.15.2.3.2.	Aansluitingsaanvraag	349
8.15.2.3.3.	Aansluitingscontract	351
8.15.2.3.4.	Conformiteit	351
8.15.2.3.5.	Ruimte voor onderhandeling	352
8.15.2.4.	Bestaande verbindingen	353
8.15.2.5.	Wijzigen van verbindingen	354
8.15.2.6.	Capaciteit op een aansluitingsinstallatie	355
8.15.3.	Organisatie van de netactiviteiten	356
8.15.3.1.	Toegangsverantwoordelijke	356
8.15.3.1.1.	Procedure	356
8.15.3.1.2.	Rol van de TVW	358

8.15.3.2. Netgebruiker	359
8.15.3.2.1. Procedure	359
8.15.3.2.2. Bijzonderheden inzake afname	360
8.15.3.2.3. Overgang afname	361
8.15.3.2.4. Bijzonderheden inzake injectie	361
8.15.4. Organisatie van de productie	362
8.15.4.1. Productiecontract	362
8.15.4.2. Lokale productie-eenheden	362
8.15.4.3. Toegangsprogramma's	363
8.15.4.3.1. Soorten	363
8.15.4.3.2. Programma voor de afname	363
8.15.4.3.3. Programma voor de vermogensuitwisseling	363
8.15.4.3.4. Programma voor de injectie en coördinatie	364
8.15.4.4. Coördinatie van de inschakeling van productie-eenheden	364
8.15.4.4.1. Doelstelling	364
8.15.4.4.2. Kalender voor het in dienst nemen en buiten dienst stellen	365
8.15.4.4.3. Onderhoudsplan	365
8.15.4.4.4. Ter beschikking stelling en productieplan	365
8.15.4.4.5. Dagelijks toegangs- en coördinatieprogramma	366
8.15.5. Organisatie van de ondersteunende diensten	366
8.15.5.1. Diensten ten behoeve van het net	366
8.15.5.2. Primair en secundair reservevermogen	367
8.15.5.3. Tertiaire reserve	368
8.15.5.4. Black-start	368
8.15.6. Organisatie van de crisissituaties	369
8.15.7. Organisatie van de internationale uitwisseling en congestie	372
8.15.8. Sancties	373
8.16. Reguleringsinstantie	373
8.16.1. Van controlecomité naar CREG	373
8.16.2. Autonome instelling	374
8.16.2.1. Taken	374
8.16.2.2. Beleidsondersteuning	375
8.16.2.2.1. Formuleren van voorstellen en adviezen	375
8.16.2.2.2. Waarde van de adviezen	376
8.16.2.3. Markttoezicht	378

8.16.2.4. Organisatie	380
8.16.2.4.1. Autonomie en continuïteit	380
8.16.2.4.2. Directiecomité	380
8.16.2.4.3. Algemene Raad	381
8.16.2.5. Financiering	383
8.17. Geschillenbeslechting	383
8.17.1. Soorten	383
8.17.2. Buitencontractuele geschillen	384
8.17.3. Contractuele geschillen	386
8.17.3.1. Principiële bevoegdheid hoven en rechtbanken ..	386
8.17.3.2. Bemiddeling en Arbitrage	386
8.17.4. Veelheid aan procedures	387
8.18. Ombudsdienst	387
8.19. Elektriciteitswet kritisch bekeken	388
8.19.1. Wet: een gemiste kans	388
8.19.2. Uitvoering: niet gehinderd door enige juridische voor- kennis	389
8.19.3. Afwezigheid van de Raad van State	390
8.19.4. Veelheid aan juridische problemen	391
9. LIBERALISERING VAN DE FEDERALE AARDGASMARKT	392
9.1. Inleiding	392
9.2. Randvoorwaarden	394
9.3. Toepassingsgebied	395
9.3.1. Begrippenkader	395
9.3.2. Functiescheiding	397
9.4. Organisatie van het vervoer	399
9.4.1. Vergunde activiteit	399
9.4.1.1. Gecoördineerde gaswet	399
9.4.1.2. Gasvervoersvergunningen-K.B.	402
9.4.2. Geen enkelvoudige netbeheerder	403
9.4.3. Planning	404
9.4.4. Structuur	405
9.5. Organisatie van de levering	405
9.5.1. Leveringsvergunning	405
9.5.2. Vergunningsvoorwaarden	407
9.6. Organisatie van de netwerktoegang	409
9.6.1. In aanmerking komende afnemers	409
9.6.2. Toegangsvoorwaarden	410
9.6.3. Weigering van toegang	412
9.6.4. Reciprociteit	413
9.7. Tarifaire maatregelen	413

9.8.	Openbare dienstverplichtingen	414
9.8.1.	ODVG-K.B.	414
9.8.2.	Bijkomende parafiscaliteit	415
9.9.	Reguleringsinstantie	416
9.10.	Upstream?	416
9.11.	Doorvoer?	417
9.12.	Aardgaswet kritisch bekeken	419
9.12.1.	Controle van het parlement	419
9.12.2.	Intransparantie	419

DEEL V. DE GEWESTELIJKE IMPLEMENTATIE 421

1.	INLEIDING	423
2.	LIBERALISERING VAN DE VLAAMSE ELEKTRICITEITS- MARKT	425
2.1.	Inleiding	425
2.2.	Begrippenkader	426
2.3.	Organisatie van het netbeheer	429
2.3.1.	Meerdere netbeheerders	429
2.3.2.	Aanduidingsvoorwaarden	430
	2.3.2.1. Dubbelzinnige procedure	430
	2.3.2.2. Dubbelzinnige definitie	433
2.3.3.	Vergunningsvoorwaarden	433
	2.3.3.1. Operationele onafhankelijkheid	433
	2.3.3.2. Structurele onafhankelijkheid	434
	2.3.3.3. Selectieve onafhankelijkheid	436
	2.3.3.3.1. Structurele belangenvermenging	436
	2.3.3.3.2. Operationele belangenvermenging	438
2.3.4.	Sancties	440
2.4.	Organisatie van de netwerktoegang	440
2.4.1.	Toegangsvoorwaarden	440
2.4.2.	Weigering van toegang	443
2.4.3.	Warmte	443
2.5.	Organisatie van de levering	445
2.5.1.	Levering via het distributienet	445
2.5.2.	Levering via een directe lijn	447
2.6.	Organisatie van de directe lijnen	448
2.7.	Heffing op de exploitatie van een distributienet	449
2.8.	Openbare dienstverplichtingen	450
2.8.1.	Soorten	450
2.8.2.	Gratis vervoer en levering	451

2.8.3.	Groene stroom	452
2.8.3.1.	Inleiding	452
2.8.3.2.	Omschrijving	453
2.8.3.3.	Certificatensysteem	454
2.8.3.4.	Procedure	456
2.8.3.4.1.	Toekenning	456
2.8.3.4.2.	Gebruik	457
2.8.3.5.	Fonds Hernieuwbare Energiebronnen	458
2.8.4.	Rationeel energiegebruik	458
2.8.4.1.	Vlaams RE-besluit	458
2.8.4.2.	Netbeheerders	458
2.8.4.3.	Leveranciers	459
2.8.4.4.	Afdwingbaarheid	459
2.9.	Reguleringsinstantie	460
2.9.1.	Afzonderlijke instelling	460
2.9.2.	Beperkte autonomie	461
2.9.3.	Boetesysteem	461
2.9.3.1.	Dualiteit	461
2.9.3.2.	Algemeen marktgedrag	461
2.9.3.3.	Groenestroomcertificaten	462
2.9.3.3.1.	Decretale verankering	462
2.9.3.3.2.	Rechtsbescherming	463
2.9.3.4.	Veelheid van procedures	465
2.10.	Financiële lasten	466
2.11.	Decreet op de intergemeentelijke samenwerking	467
2.11.1.	Inleiding	467
2.11.2.	Soorten	468
2.11.3.	Van intercommunale naar intergemeentelijke samen- werking	469
2.11.4.	Grenzen van het IGS-decreet	472
2.12.	Instrumentele benadering	473
2.12.1.	Onduidelijk beleid	473
2.12.2.	Gemeentelijke dominantie	474
3.	LIBERALISERING VAN DE VLAAMSE AARDGASMARKT .	476
3.1.	Inleiding	476
3.2.	Begrippenkader	476
3.3.	Organisatie van het netbeheer	477
3.4.	Organisatie van de netwerktoegang	478
3.4.1.	Toegangsvoorwaarden	478
3.4.2.	Eindafnemers van meer dan 1 miljoen m ³	479
3.5.	Organisatie van de levering	481

3.6.	Organisatie van de netinfrastructuur	482
3.7.	Globale uitvoering: B.V.R. van 11 oktober 2002	483
3.8.	Openbare dienstverplichtingen	484
3.8.1.	Soorten	484
3.8.2.	Groene warmtecertificaten	484
	3.8.2.1. Omschrijving	484
	3.8.2.2. Boetesysteem	487
3.9.	Integratie in een energiedecreet	487
3.10.	Louter kaderdecreet	487
4.	LIBERALISERING VAN DE WAALSE ELEKTRICITEITS- MARKT	490
4.1.	Inleiding	490
4.2.	Begrippenkader	491
4.3.	Organisatie van het netbeheer	492
4.3.1.	Lokaal transmissienet	492
4.3.2.	Distributienet	494
4.4.	Rol van de netbeheerder	496
4.4.1.	Meerdere taken	496
4.4.2.	Openbare verlichting	498
4.4.3.	Leveringsactiviteit	499
	4.4.3.1. Niet in aanmerking komende afnemers	499
	4.4.3.2. In aanmerking komende afnemers	500
4.4.4.	Strategische taken	502
4.5.	Organisatie van de netwerktoegang	503
4.5.1.	Toegangsvoorwaarden	503
	4.5.1.1. In aanmerking komende afnemers	503
	4.5.1.2. Verbruikslocatie	504
4.5.2.	Weigering van toegang	506
4.6.	Organisatie van de levering	506
4.7.	Organisatie van de netinfrastructuur	507
4.7.1.	Duidelijk decretaal kader	507
4.7.2.	Basisrechten	508
4.7.3.	Rechten op het openbaar domein	508
4.7.4.	Verklaring van openbaar nut	509
4.7.5.	Vergoeding voor het gebruik van de ondergrond	510
4.8.	Organisatie van de directe lijnen	510
4.9.	Groene stroom en kwalitatieve WKK	511
4.9.1.	Meerdere mechanismen	511
4.9.2.	Groene stroom	511
4.9.3.	Kwalitatieve WKK en waterkracht	513

4.9.4.	WKK en hernieuwbare energiebronnen	514
4.9.4.1.	Methode	514
4.9.4.2.	Praktische toepassing	516
4.9.5.	Uitvoering	517
4.9.6.	Uitwisselbaarheid	517
4.9.7.	Vervangende productiesteun	518
4.9.8.	Bijkomende investeringssteun	520
4.10.	Openbare dienstverplichtingen	520
4.10.1.	Aankoopverplichting groene stroom	520
4.10.2.	Overige openbare dienstverplichtingen	521
4.11.	Reguleringsinstantie	522
4.11.1.	Afzonderlijke instelling	522
4.11.2.	Geen autonomie	523
4.12.	Energiecomité	524
4.13.	Sancties	524
4.13.1.	Groenestroomcertificaten	524
4.13.2.	Algemeen marktgedrag	525
4.14.	Doelgericht beleid	526
4.14.1.	Een duidelijke wettekst	526
4.14.2.	Groene stroom	526
4.14.3.	Financiering van de gemeenten	527
4.14.4.	Verscheidenheid van taken van de DNBS	528
4.14.5.	Nadruk op continuïteit	529
5.	LIBERALISERING VAN DE WAALSE AARDGASMARKT	531
5.1.	Inleiding	531
5.2.	Organisatie van het netbeheer	531
5.2.1.	Analoog aan de elektriciteitssector	531
5.2.2.	Taken	532
5.3.	Organisatie van de nettoegang	533
5.4.	Openbare dienstverplichtingen	533
5.5.	Hernieuwbare gassen	534
5.6.	Toezicht en beleidsondersteuning	534
5.7.	Heffingen	535
5.7.1.	Heffing op het distributienet	535
5.7.2.	Energiefonds	535
5.8.	Convergentie tussen gas en elektriciteit	535
6.	LIBERALISERING VAN DE BRUSSELSE ELEKTRICITEITS- MARKT	536
6.1.	Inleiding	536
6.2.	Organisatie van het netbeheer	538
6.2.1.	Gewestelijk transmissienet	538

6.2.2.	Distributienet	540
6.2.2.1.	Enkelvoudige netbeheerder	540
6.2.2.2.	Vergunningsplicht	541
6.2.2.3.	Onafhankelijkheid?	542
6.2.2.3.1.	Structurele belangenvermenging	542
6.2.2.3.2.	Operationele belangenvermenging	543
6.3.	Rol van de netbeheerder	544
6.4.	Organisatie van de netwerktoegang	545
6.4.1.	Toegangsvoorwaarden	545
6.4.2.	Verbruikslocatie en tarieven	547
6.5.	Organisatie van de levering	548
6.5.1.	Niet in aanmerking komende afnemers	548
6.5.2.	In aanmerking komende afnemers	550
6.6.	Organisatie van de netinfrastructuur	551
6.7.	Openbare dienstverplichtingen	552
6.7.1.	Soorten	552
6.7.2.	Minimumlevering	552
6.7.3.	Openbare verlichting	554
6.7.4.	Financiering	555
6.8.	Groene stroom en kwalitatieve WKK	557
6.8.1.	Brusselse realiteit	557
6.8.2.	Brusselse invulling	558
6.8.2.1.	Afnameverplichting	558
6.8.2.2.	Groenestroomcertificaten	560
6.9.	Regulering	560
6.10.	Geschillenbeslechting	561
6.11.	Raad van gebruikers	562
6.12.	Sancties	563
6.13.	“Aparte” regelgeving	565
6.13.1.	Gewestelijke energiemarkt	565
6.13.2.	Theoretisch uitgangspunt	566
6.13.3.	Eenheidsintercommunale	567
6.13.4.	Verwevenheid met de private sector	568
6.13.5.	Wetgevingstechnische tekortkomingen	568
6.13.6.	Afwezigheid van een reguleringsinstantie	569
DEEL VI. BESLUIT CONTINUÏTEIT EN VERSNIPPERING		571
1.	HET BOS EN DE BOMEN	573
2.	EUROPESE LIBERALISERING	575
2.1.	Sectorspecifieke wetgeving	575
2.2.	Toenemende mededinging	576

2.2.1.	Terugtrekken van de overheid	576
2.2.2.	Netbeheerders	577
2.2.3.	Tol van de gemeenten	579
2.2.4.	Golden share	581
2.2.5.	Grotere rol, maar niet doorslaggevend	582
3.	BEVOEGDHEIDSVERDELING	583
4.	FEDERALE OVERHEID	584
4.1.	Oude marktstructuur	584
4.2.	Nieuwe marktstructuur	585
4.3.	Nieuwe rol voor de federale overheid?	586
5.	GEWESTELIJKE OVERHEDEN	589
5.1.	Oude marktstructuur	589
5.2.	Nieuwe marktstructuur	589
5.3.	Nieuwe rol voor de gewesten?	591
6.	GEMEENTELIJKE OVERHEDEN	593
6.1.	Oude marktstructuur	593
6.2.	Nieuwe marktstructuur	593
6.3.	Nieuwe rol voor de gemeenten?	594
7.	NETBEHEERDERS	599
7.1.	Oude marktstructuur	599
7.2.	Nieuwe marktstructuur	600
7.2.1.	Soorten	600
7.2.2.	Gewestelijke netbeheerders	600
7.2.3.	Federale netbeheerder	601
	7.2.3.1. Reglementerende bevoegdheid	601
	7.2.3.2. Hof van cassatie	603
7.3.	Nieuwe rol voor de netbeheerders?	604
8.	REGULATOREN	606
8.1.	Oude marktstructuur	606
8.2.	Nieuwe marktstructuur	606
8.3.	Nieuwe vorm van regulering?	607
8.3.1.	CREG	607
8.3.2.	Gewestelijke regulatoren	609
9.	LEVERING	612
9.1.	Oude marktstructuur	612
9.2.	Nieuwe marktstructuur	612

9.3.	Nieuwe wijze van leveren?	613
9.3.1.	Universele dienst	613
9.3.2.	Openbare dienst	614
9.3.3.	Contractuele levering	615
10.	AFNAME	617
10.1.	Oude marktstructuur	617
10.2.	Nieuwe marktstructuur	617
10.3.	Nieuw statuut voor de afname?	618
11.	PRODUCENTEN	620
11.1.	Oude marktstructuur	620
11.2.	Nieuwe marktstructuur	620
11.3.	Nieuwe benadering van de productie?	623
12.	CONCLUSIE	624
12.1.	Versplintering	624
12.2.	Gebrek aan coördinatie	625
12.3.	Gebrek aan marktvisie	627
12.4.	Aardgas?	628
12.5.	Actievere rol voor de overheid?	629